

DOCUMENTATIE EN INFORMATIE

Voor Nederland

Informatiebanken met lesmateriaal etc. vindt u bij:

- * Rotterdamse schooladviesdienst
- * Schoolbegeleidingsdienst Midden-Twente te Hengelo
- * Haags centrum voor onderwijsbeleid
- * Gewestelijk Onderwijs Advies Centrum te Den Bosch
- * Gemeente Haarlem; bibliotheek daaromtrent; contactpersoon M. Branse, p/a Groot Heiligland 47 te Haarlem.

Aan de volgende schooladviesdiensten zijn consultants verbonden: Amsterdam, Beverwijk, Breda, Dordrecht, Eindhoven, Enschede, Heerlen, Maastricht, Oss, Roosendaal, Rotterdam, Den Haag, Den Bosch, Sittard, Tilburg, Utrecht, Venlo, Zaanstad, Apeldoorn (in voorbereiding), Amersfoort (in voorbereiding).

Adressen vindt u in het telefoonboek of in onderwijsklappers.

Bij het secretariaat van het CIO (Contactorgaan voor de innovatie van het onderwijs), Postbus 482 te Den Bosch (073 - 215435) zijn tegen geringe vergoeding (ca f 2,50) brochures verkrijgbaar over deze thematiek, zoals: uitvoerige documentatie voor het onderwijs aan anderstaligen, conferentie anderstalige kleuters, informatiemap basisonderwijs, ideeënboek met betrekking tot onderwijs aan anderstaligen, verslag studiedagen

consulenten etc. Aldaar te bevragen.

Wie Surinaamse leerlingen in zijn klas heeft, zal veel leren van *Wij eten creool* (Bijzonderheden uit de Surinaamse taalkeuken). Schooladviescentrum Utrecht, Maliebaan 59 (f 5,-).

Voor België

In België bevinden zich concentraties anderstalige leerlingen (net als in Nederland) rond de industriekernen, zoals de provincie Limburg, Brussel, Gent en Antwerpen. Ghettovorming treedt op (in Brussel zijn 18 scholen met meer dan 90 procent buitenlandse kinderen). De organisatie van consultants voor anderstaligen is vrij onoverzichtelijk, aangezien het officiële onderwijs en het gesubsidieerde (of vrije) onderwijs tamelijk gescheiden opereren, ook wat betreft de begeleidingsdiensten. (Het officiële onderwijs bevindt zich bovendien op drie niveau's: Rijks, provinciaal en stedelijk). Leerkrachten kunnen zich voor informatie dus het beste wenden tot het onder hun onderwijsvorm resonerende dienstencentrum.

In tegenstelling tot Nederland (waar officieel alleen in Leiden geëxperimenteerd wordt) lopen er in het Nederlandstalig België verschillende experimenten. Vanuit het stedelijk pedagogisch centrum te Gent (15 procent leerlingen zijn andersstalig) zijn er experimenten georganiseerd met tutoren (oudere anderstalige leerlingen begeleiden jongeren), met opvangklassen, met aanpassing van kleuterschoolprogramma's, met oudercontacten (o.a. door een tolk aan te stellen), en een vorm van bi-cultureel onderwijs (inlichtingen: Pedagogisch Centrum Stad Gent, Kammerstraat 12, B 9000 Gent, 091 - 257641). Het benodigde extra geld hiervoor wordt verkregen via extra subsidie door ministerie, Europees sociaal fonds en de stad Gent.

Vanuit de Provinciale Dienst voor Onthaal van Gastarbeiders (Thonissenlaan 19, 3500 Hasselt, 011 - 222986) worden opvangvormen van migrantenkinderen in het basisonderwijs geformeerd. Daarbij wordt gestreefd naar bi-culturele inslag. (Het experiment geschiedt onder auspiciën van de EEG.) De experimenten vinden plaats op de Rijkslagere school te Waterschei, de Vrije Meisjesschool te Genk en de Vrije Jongensschool te Genk. Het gaat om een intensivering van het onderwijs in de Nederlandse taal, ruimte in het gewone rooster voor kennis van de taal en cultuur van het land van herkomst, integratie in so-

ciaal milieu, en verwerving van basistechnieken en verwerking van het leerprogramma. De evaluaties zijn tot nog toe overwegend positief. Verdere informatie bij de Provinciale Dienst te Hasselt.

De praktijkberichten vanuit België zijn overigens somber: 'De grote groepen vormen een grote belemmering om de (spreek)lessen vlot te laten ver-

lopen. Soms heb ik groepen van 26 leerlingen; dit is werkelijk te veel' (Agnes van Camp uit Gent in een brief aan de samensteller van deze documentatie). 'In drie uurtjes op een week geef je kinderen geen spoedcursus Nederlands' (Bob Loisen uit Antwerpen in de *Onderwijskrant*, zie noot 11 in het artikel van Kloosterman in dit nummer).